

Medisch.

Vragen over... chikungunya

Sinds enkele maanden is er een voor ons nieuwe ziekte uitgebroken. Alhoewel het in de wereld al een lang bestaande ziekte is, die voorheen vooral in Afrika en rond de Indische oceaan in Azië voorkwam, is deze recent ook op de eilanden in het Caribisch gebied en ook op Curaçao uitgebroken.

Het gebied breidt zich steeds verder uit (zie kaartje).

Wat is chikungunya?

Chikungunya-koorts is een virale infectieziekte die wordt verspreid door de beet van geïnfecteerde muggen. De ziekte lijkt op knokkelkoorts (dengue), en wordt verspreid door dezelfde mug Aedes (de A. aegypti en A. albopictus), die hoofdzakelijk overdag steekt en dan vooral in de ochtend en in de namiddag tot voor zonsopgang. De incubatieperiode varieert van 4 tot 7 dagen. De ziekte wordt gekenmerkt door ernstige,

soms hardnekkige gewrichtspijn (artritis), alsmede koorts en huiduitslag. De ziekte is zelden levensbedreigend. Toch, door de grote schaal waarop de ziekte is uitgebroken veroorzaakt deze een aanzienlijke morbiditeit (= frequentie van de ziekte in een totale populatie) en forse economische schade door ziekteverzuim.

Het meest waarschijnlijke reservoir voor het chikungunya-virus zijn apen. Muggen raken besmet doordat zij zich voeden op deze dieren en de besmette mug brengt de ziekte over naar de mens door te steken. Maar ook als de mug besmette mensen steekt kan hij besmet raken door het virus en het weer doorgeven aan andere mensen. Het virus kan niet van mens op mens overgedragen worden.

Wat zijn de symptomen?

De symptomen van chikungunya komen grotendeels overeen met de symptomen van dengue. De symptomen zijn:

- Plotseling hoge koorts (hoe-

wel ik veel patiënten zie die dit niet aangeven);

- Pijnlijke, gezwollen gewrichten (vaak in handen, voeten en enkels);
- Huiduitslag (in ongeveer de helft van de gevallen);
- Hoofdpijn.

De koorts gaat na een paar dagen tot een week over. De pijn in de gewrichten kan langer aanhouden. Na ongeveer tien dagen voelen de meeste patiënten zich beter. Er kan echter bij een deel van de patiënten een terugval optreden. De symptomen van chikungunya kunnen in dat geval langere tijd aanhouden. Er wordt gesproken over periodes tot 3 jaar. Daar de ziekte voor ons nog nieuw is, hebben we hier nog geen ervaring genoeg om te kunnen zeggen hoe het op Curaçao verloopt. Naast de pijn in de gewrichten treden er vaak sympto-

men op als vermoeidheid, zwakte en lusteloosheid. Dit kan maanden tot zelfs jaren duren. Vooral ouderen lopen het risico om langdurig last te houden van de symptomen (vooral de reumatische klachten) als gevolg van chikungunya.

Chikungunya is zelden dodelijk. Een aantal groepen binnen de samenleving heeft een risico op een ernstiger verloop: mensen met een verminderde weerstand (bijvoorbeeld jonge kinderen, ouderen en mensen die lijden aan een chronische ziekte zoals diabetes of hartklachten) en baby's die worden geboren uit moeders die met het virus zijn besmet.

Behandeling?

Er is geen specifieke behandeling voor de ziekte, waardoor de behandeling louter

bestaat uit symptomatische behandeling: ontstekingsremmers en pijnstillers.

Er is voorlopig nog geen vaccin beschikbaar tegen chikungunya. Preventie is volledig gericht op het voorkomen van muggenbeten en eliminatie van muggenbroedplaatsen. De mug broedt graag in waterreservoirs zoals oude autobanden, emmers, blikken, vaten, bloempotten en oude olietanken. Deze zaken worden aangetroffen op plaatsen waar mensen wonen. Verwijder deze zaken uit de leefomgeving en zorg dat er nergens een restje water in achter kan blijven na een regenbui. De mug wordt aangetrokken door bedrijvigheid, vocht, warmte en kooldioxide.

Een van de symptomen kan uitslag zijn.

In het donkergroen de gebieden waar chikungunya momenteel voorkomt.

Preventie

Neem de volgende maatregelen in acht ter voorkoming van muggenbeten:

- draag kledij die de ledematen bedekt;
- gebruik overdag insectenwerende middelen;
- gebruik muskietennetten ter bescherming van baby's, kinderen, ouderen en anderen, die overdag rusten;
- de effectiviteit van deze netten kan worden verbeterd door ze te impregneren;
- breng horren aan voor deuren en ramen.

Dr. W.W. Mol is huisarts te Curaçao